

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

Les rondalles del gegant beneit a l'escola

Antoni Fons Amengual

Grau d'Educació Primària

Any acadèmic 2014-2015

DNI de l'alumne: 41521653Y

Treball tutelat per Caterina Valriu Llinàs
Departament de Filologia Catalana i Lingüística General

L'autor autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau.

Paraules clau del treball:
Educació Primària, Llengua Catalana, Rondalles, Tipologia del gegant beneit

RESUM

S'ha realitzat aquest treball amb la intenció de trobar les possibilitats existents en les rondalles per al procés d'ensenyament aprenentatge de la llengua catalana en l'educació primària. El treball consta d'una proposta didàctica duta a la pràctica amb un estudi previ de les rondalles per a poder-les treballar amb els coneixements idonis. La finalitat és trobar formes d'assolir les competències de la llengua catalana a través de les rondalles mallorquines, molt importants en la cultura popular.

ABSTRACT

The aim of this project was to identify the existing possibilities of learning the Catalan Language through story books during primary education. The report consists of an educational proposal, having previously studied the tales, allowing work to be done with the ideal knowledge. The purpose is to find ways in which students achieve Catalanian Language abilities through "Rondalles Mallorquinas" (Mallorcan Folk Stories), which are very important in popular culture.

Keywords: Primary education, Catalan, Tales, Stupid ogre typology

ÍNDEX

1. Justificació	5
2. Objectius	6
3. Metodologia	6
4. Estructura desenvolupament dels continguts	7
4.1. La Rondalla	7
4.2. Tipus de rondalla	8
4.3. El gegant beneit	9
4.4. Rondalles del gegant beneit de mossèn Alcover	10
5. Proposta didàctica	14
5.1. Context i justificació	14
5.2. Objectius	15
5.3. Continguts	17
5.4. Competències	20
5.5. Materials i recursos	21
5.6. Metodologia	21
5.7. Desenvolupament de les activitats	22
5.8. Avaluació	25
5.9. Conclusions de la unitat didàctica duta a la pràctica	26
6. Bibliografia	28

1- Justificació

El meu treball final de grau va encaminat a treballar la llengua catalana a través de les rondalles. Una vegada informat sobre el tema, i després de l'assessorament professional, el meu treball s'ha anat concretant per deixar d'una banda el caràcter global del principi, i poder-se encaminar cap a treballar un tipus de rondalla més concret.

Per tant, el tema escollit són les rondalles, en aquest cas, de la tipologia del gegant beneit. A més, també he concretat en l'autor elegit, agafant rondalles recollides per mossèn Antoni Maria Alcover a *l'Aplec de rondalles mallorquines de Jordi des Racó*.

Aquest treball consta de dues parts diferenciades: en primer lloc, he fet un estudi on he extret informació sobre les rondalles, els tipus que hi ha, les classificacions que se'n fan, els autors i com es pot treballar amb les rondalles a l'escola. En segon lloc, he intentat elaborar un seguit d'activitats a punt de poder treballar a l'escola, per tal d'adquirir els continguts de llengua catalana i altres matèries a partir de les rondalles, més concretament, unes rondalles de tipologia del gegant beneit d'Alcover.

Per tant, en la primera part, he fet un petit estudi per a conèixer què són les rondalles i els tipus o classificacions que hi ha. A partir de la classificació de Josep Antoni Grimalt, he decidit treballar les rondalles del tipus del gegant beneit, amb una especial atenció amb rondalles d'aquesta tipologia recollides per Alcover en la seva obra.

A partir d'aquest estudi he pogut esbrinar més sobre la rondallística, he començat a treballar cap a un nou objectiu que tracta de com poder treballar la llengua catalana, a partir de les rondalles, a l'escola. Les meves propostes didàctiques són elaborades per a poder-les realitzar a 5è de primària, un curs on tinc la possibilitat de dur-les a la pràctica i poder valorar els resultats reals de les meves activitats.

El fet de treballar a partir de les rondalles recollides per Alcover és, a més de ser un dels principals recopiladors, que el col·legi on tinc la possibilitat de dur-ho a la pràctica és de Manacor, allà on va néixer i és una figura admirada i reconeguda Alcover.

Finalment, la unitat didàctica que treballaré anirà encaminada a fer que els nins gaudeixin de les rondalles populars mallorquines, i treballar les diferents competències de la llengua catalana a l'escola de manera que no la vegin com un cúmul de teoria més, sinó com una forma de gaudir i ampliar coneixements i estimar la nostra literatura popular.

2. Objectius

El meu objectiu principal amb aquest treball és treballar la llengua catalana i la cultura pròpia de les Illes Balears a través de les rondalles. Més concretament, a través de les rondalles recollides per Antoni Maria Alcover sota el pseudònim de Jordi des Racó.

A més, altres objectius importants són conèixer més sobre les rondalles, sobretot les mallorquines, a fi de poder-les treballar a l'escola; elaborar activitats didàctiques per a treballar a l'escola i, també, realitzar un treball fi de grau sobre algun tema relacionat amb la cultura pròpia de la nostra terra i com treballar amb la nostra llengua, la llengua catalana.

També, hi ha uns objectius a aconseguir a través de la proposta didàctica, que esmentaré més endavant.

3. Metodologia

La forma com he elaborat el treball ha anat variant a mesura que les necessitats ho requerien. Al principi, anava encaminat a treballar la llengua catalana a través de les rondalles, però era una feina més de caràcter global on treballava les diferents competències de la llengua catalana (comprensió lectora, expressió escrita, comunicació oral, competència literària i competència plurilingüe i intercultural) amb activitats a partir de les rondalles. Un cop entregada la proposta a la tutora que supervisa el meu treball, em va aconsellar que agafés un tema més específic, el que em permetria aprofundir més en la matèria i trobar de manera més clara cap a on decantar-me.

Un cop agafat aquest nou camí, vaig començar a cercar informació i a llegir alguns llibres i articles que m'havien recomanat i que estaven relacionat amb el tema, per tal d'anar estructurant els meus coneixements de les rondalles. Una vegada organitzades les idees, el segon pas era concretar, cada vegada més, la tipologia. Com he comentat abans, la tipologia escollida és la del gegant beneit, ja que és un tipus que dóna moltes possibilitats alhora d'extreure vivències útils per les situacions que es presenten a la vida i aprendre a desembolicar-se davant qualsevol situació social.

Un cop realitzat aquest breu estudi a fi de conèixer bé el tema per a poder-ho treballar, he començat a elaborar activitats per a realitzar a l'escola. Aquestes activitats són pensades per a fer una proposta didàctica per a alumnes de 5è de primària. Una proposta que, en el futur,

podrà ésser adaptada a altres cursos, sempre de cicles superiors, pel fet que la temàtica del gegant beneït i l'astúcia del protagonista són més difícils o menys recomanables per a 1r cicle.

4. Estructura i desenvolupament dels continguts

A continuació, trobareu els apartats en els quals m'he centrat alhora de realitzar el meu estudi, a fi de saber més alhora de fer la unitat didàctica amb la qual treballaré a l'escola.

Aquest estudi ha ampliat moltíssim els meus coneixements, fent-me veure que tot i que a la nostra vida sempre hem tingut molt presents les rondalles, és un tema tan ampli que no en sabem quasi res. També he quedat sorprès en veure la gran quantitat de temàtiques que podem trobar a les rondalles, un fet que fa més colpidor que es trobin tan ben classificades.

Una altre aspecte que m'ha cridat l'atenció, és el caràcter global i local alhora, de com una rondalla té la el mateix argument en diferents ubicacions del món, ajustant-los als aspectes culturals de cada comunitat.

4.1. La Rondalla

Les rondalles són narracions fantàstiques i anònimes escrites en prosa que es transmeten oralment de generació en generació. El seu origen oral, ha fet que cada transmissor modifiqui la narració adaptant-la al seu territori o a la cultura d'aquest, fet que ha provocat que hagin sorgit diferents versions d'una mateixa rondalla, o fins i tot ha esdevingut una nova rondalla. Per tant, cal destacar aquest caràcter universal i local alhora de les rondalles, ja que apareixen a totes les cultures i amb totes les llengües, tractant temes universals.

Les rondalles eren una manera d'ensenyar a la societat a través de narracions entretingudes, amb les quals es transmetien valors i ensenyaments morals que s'anaven passant de generació en generació fins arribar a fer-se un lloc a cada comunitat formant part de la cultura pròpia d'aquesta, un nou motiu pel qual es continuen divulgant, per a no perdre la nostra cultura popular.

Sobre els personatges, cal dir que no tenen terme mig, són o molt bons o molt dolents. Segons el folklorista rus Vladimir Propp, a les rondalles hi ha set tipus de personatges, tot i que no apareixen sempre tots. Aquets són: l'heroi, el fals heroi, la víctima, l'agressor, els auxiliars de l'heroi, el donant de l'objecte màgic i la princesa.

L'heroi és el protagonista, haurà de superar les exigències del donant de l'objecte màgic, que li entregarà l'objecte a canvi del compliment dels requeriments i es casarà amb la princesa. El donant de l'objecte màgic, és comú a les rondalles meravelloses. També hi ha l'auxiliar que és qui ajuda al protagonista, en les rondalles meravelloses té un caràcter màgic o sobrenatural. En les rondalles meravelloses, també apareix la princesa descobrint al fals heroi i casant-se amb el protagonista.

Un aspecte a destacar de les rondalles és la gran quantitat de temes que se'n poden extreure, on cada rondalla segueix una o varies línies temàtiques. Aquesta gran quantitat d'arguments fa que la seva classificació pareixi impossible, però no és així. Hans- Jörk Uther, a partir del sistema Aarne/Thompson, va publicar a *The types of International Folktales, a classification and bibliography* un índex internacional on es classificaven les rondalles. Aquest índex, anomenat ATU per les inicials dels tres autors, classifica cada una de les línies temàtiques que trobem a les rondalles ubicant-les en les diferents tipologies que hi ha. L'ATU està format per tres volums perfectament organitzats on cada tema està especificat i ubicat amb un sistema de números i lletres.

4.2. Tipus de Rondalla

Josep Antoni Grimalt, a partir de la classificació establida en l'ATU, va anomenar les diferents tipologies de rondalles, que són les següents:

- Rondalles d'animals: els personatges són animals personificats i ens conten una història amb uns ensenyaments morals al final.
- Rondalles meravelloses: hi apareixen elements màgics i la narració té aspectes sobrenaturals.
- Rondalles religioses: que es caracteritzen per a donar ensenyaments bíblics, amb valors i creences de les diferents ordres.
- Rondalles novel·lesques: que conten una història en forma de novel·la i passen diferents successos.
- Rondalles del gegant estúpid: que analitzarem a continuació, que conten les confrontacions entre el protagonista i l'antagonista amb la superació de proves a través de l'astúcia.
- Contarelles: tracten la competició entre els diferents personatges per a veure qui la diu més grossa.

- Rondalles formulístiques: caracteritzades per tenir una estructura senzilla que es va repetint una i altre vegada. Molt útil per a nins petits a l'hora de comprendre la història i agafar els aspectes claus de la narració.

4.3. El gegant Beneit

Per a l'elaboració d'aquest treball, aprofundiré en l'estudi de la tipologia de gegant beneit, ja que treballaré les meves propostes didàctiques a partir de tres rondalles d'aquesta tipologia d'Alcover.

Les rondalles de gegant beneit o gegant estúpid narren l'enfrontament del protagonista, un personatge molt astut, i un altre dotat de més força o poder, però no amb gaire intel·ligència, com un gegant, un dimoni...

El personatge sol ser un jove que ve d'una família humil i parteix a buscar fortuna. En el seu recorregut es troba amb entrebancs per culpa d'ensopegar-se amb el personatge agressor, que l'imposa condicions per tal de deixar-lo partir. Normalment, les condicions es són donades en forma de pactes, que el protagonista supera gràcies a l'astúcia i l'enginy, aprofitant les possibilitats que deixa en l'aire el pacte acordat.

A aquesta tipologia de rondalla no sempre l'agressor és un gegant, però sí un personatge amb més poder físic que s'aprofita de la necessitat del protagonista per alguna cosa que ell pot oferir (lloc on dormir, menjar, sou, etc.). A partir d'aquí, és on l'agressor intenta explotar el personatge a través d'un pacte, oferint la llibertat o allò que vol el protagonista si ho supera. Sovint aquest pacte no es superable de manera lògica, però el protagonista troba la manera de complir el pacte, amb intel·ligència i habilitat, sense rompre les condicions d'allò acordat.

Les rondalles d'aquesta tipologia solen començar amb la partida a córrer món, d'un o varis germans majors del protagonista que parteixen trobant-se amb un seguit de situacions on l'agressor, a canvi d'allò que necessita el protagonista, els posa condicions per superar els diferents reptes. Aquets no són capaços de superar-los, per tant, han de pagar el càstig imposat. A continuació, el protagonista emprèn camí cap a córrer món com feren els germans, passant per les mateixes situacions on, el germà petit, gràcies a la seva picardia i enginy aconsegueix superar les proves, arribant a fer sortir de polleguera a l'agressor.

A vegades, el protagonista és conscient de l'estupidesa de l'agressor. Per tant, és ell qui repta a canvi de no morir o ser estopejat per l'agressor. En aquets cas, el protagonista té una actitud

de molta autoconfiança i aprofita la prepotència de l'agressor per a picar-lo i deixar-se reptar. Un cop ha aconseguit batre al gegant, utilitza la seva perspicàcia per aprofitar la força de l'altre per a superar la prova. Al final, quan ja no sap com seguir enganyant-lo, el protagonista té la sort de ja tenir escalivat a l'agressor, que es dona per vençut i deixa tranquil al protagonista.

Cada un dels pactes que supera el protagonista, ens dona una lliçó on podem aprendre que més val la sagacitat que la força. En cada cas ens adonem que cada condició, tot i parèixer que no hi ha forma d'aconseguir-ho, té una sortida per a superar la prova sense deixar de complir les condicions que imposa l'agressor.

4.4. Les rondalles del tipus del Gegant Beneit de l'Aplec d'Alcover

A la meua proposta didàctica, treballarem amb tres rondalles de tipologia gegant beneit d'Alcover, unes rondalles que hem proposat treballar la tutora, Caterina Valriu. Aquestes rondalles són:

En Joanet i es gigant.

En Joanet era el germà petit de tres. Els dos primers partiren un darrera l'altre a provar fortuna cansats de passar gana. Els dos acabaren a una casa on vivia un gegant i demanaren a la dona per a passar la nit, amagats pensant que el gegant no els trobaria. El gegant els ensuma i quan els troba se'ls menja.

En Joanet, que era el més viu de tots, partí després del segon germà. Pensant que en algun moment li serien útils agafà tres tascons de ferro i en va fer tres de fang. Quan se'n anà, va tornar a caure en la mateixa casa on acabaren els germans. Va parlar amb la dona i s'amagà del gegant com havien fet els seus familiars. Amb la diferència que quan va arribar el gegant i l'ensumà, ell enlloc d'esperar que el trobés, va sortir i es va presentar. Va dir-li que cercava algú que tingués el barram més fort que ell i va donar-li un tascó de ferro per veure si el podia engrunar. El gegant no fou capaç, en canvi en Joanet, que agafà el tascó de fang l'engrunar amb un tres i no res. El gegant decideix llogar-lo i acorden un ase ple de doblers per tot l'any. El gegant accedeix pensant que no durarà, ja que vol fer-li la vida impossible i quan es cansi té pensat menjar-se'l.

A partir d'aquí, el gegant comença a manar les feines. En Joanet, que és més viu que ningú, sempre va una passa més enllà del que li demana. Primer, ha de dur un parell de feixos de

llenya, i en Joanet comença a tallar pins per fer-ne feixos de pins, els quals acaba duent el gegant. Després, el gegant li diu que ha d'anar a cercar aigua del pou amb una gerra tan gran com una bóta. Quan en Joanet arriba, es posa a fer un solc al voltant del pou i li diu al gegant que vol arrabassar-lo per a dur-lo prop de casa i no haver de fer camins.

El gegant no es podia creure aquelles animalades que li havia fet i va pensar dur-lo a veure els seus dos germans, també gegants, per veure si entre els tres podien guanyar-lo. Tot arribar, els tres varen acordar jugar-se tirar enfora una bóta. Li digueren a en Joanet que els nouvinguts havien de jugar. Els tres tiraren molt lluny la bóta i, quan li va tocar a ell, es posà a fer senyes i va dir que avisava al vaixell que hi havia dins la mar que s'apartés. Els gegants, que no volien perdre la bóta, li varen dir que llancés cap a un altre costat, però ell volia llançar amb la mateixa direcció i el gegant, en vista de les animalades que li havia vist fer abans, es va donar per vençut.

A fi de pagar, el gegant li dona un ase ple de doblers i en Joanet se'n anà ben aviat. Però el gegant es va refer i va partir a cercar-lo. Quan va veure que venia, en Joanet va amagar l'ase i es va posar panxa en l'aire i va dir a es gegant que esperava que caigués l'ase perquè li havia pegat una potada per portar-se malament i de sa força l'havia perdut de vista. Es gegant, en vista de sa brutalitat d'allò, se'n tornà cap a casa per por a rebre ell.

Un geperut i un gegant

Hi havia un gegant que es menjava tot aquell que gosés entrar dins el pinar on vivia. Un dia, un geperut va anar-hi per a agafar un feix de llenya. El gegant i va anar i l'amenaçà en menjar-se'l si no se'n anava. Aquell bon home, lluny de fer-se por, va dir-li a es gegant que se'n aniria si el guanyava en una sèrie de proves.

Primer, es provaren a botar un pi. El gegant ho va fer amb facilitat i quan tocà al geperut va demanar-li a veure si podia doblegar un pi jove que hi havia al costat, al qual es va agafar i va sortir disparat quan el gegant va mollar. El gegant es va pensar que allò era un bot que havia pegat, i va quedar bocabadat.

Després, es provaren a siular. El gegant va pegar un siulo que quasi romp els timpans al geperut, però ell com si res. El geperut va dir a es gegant que es tapés ses orelles, a fi de no fer-li mal. Quan siulà li pegà una pedrada a devora s'orella i es gegant, amb es mal que li va fer, es pensà que havia estat des siulo.

Finalment, es provaren a tirar enfora. Va començar es gegant, que va tirar molt enfora. Tot seguit, es geperut va començar a fer senyes, i digué que avisava a aquella dona que li robava ses taronges que li tiraria sa barrota per a escalivar-la. El gegant, per por a perdre sa barrota i pensant que n'era capaç, es va donar per vençut i no tornà a dir-li res quan anava a cercar llenya, i ben alerta a acostar-s'hi.

Guardau-vos de pedra rodona, de ca qui no lladra i d'homo roig.

Això era un home que tenia dos fills. Quan estava a punt de morir, com a testament, els va dir que anessin alerta amb pedra rodona, ca qui no lladra i home roig. Un cop a morir l'home, els fills seguiren fent la seva. Un dia, el germà gran va decidir partir cap a córrer món. Quan feia camí es va trobar amb un riu, el qual va intentar creuar a través d'una filera de pedres, una de les quals va ser rodona i va fer-lo caure. Tot seguit, passà per una finca on hi havia un ca enorme, però com no lladrava no va fer-li cas, fins que el ca es va afuar mossegant-lo a la cama. No se'n podia avenir de no pensar amb el consell que li havia donat son pare. Però ben lluny de canviar, va continuar el seu camí, trobant-se una possessió on l'amo era pèl roig, amb el qual es va llogar amb la condició de complir totes les feines fil per randa, i si un es volia desllogar l'altre li trauria "s'aixinguer" de l'esquena.

El primer dia, la feina va esser anar a sembrar i tirar la llavor sense desfer els sacs. El pobre home, per no rompre la condició, no va fer res. A més, la criada li va dur el dinar amb la condició de no obrir la tapadora de l'olla i no destapar la bota de vi. Ben enfadat, no va dinar i se'n tornà cap a ses cases amb els sacs. L'home roig va veure que tornava els sacs i li va dir que havien quedat que faria la sembra, i va proposar-li desfer la lloga i va accedir, per tant, l'agafaren per a llevar-li "s'aixinguer" de s'esquena i el deixaren partir.

En Bernat, el germà petit, també va decidir partir cap a córrer món. Era més espavilat i se les sabia totes. Caminant es va trobar amb es mateix torrent que es germà i començà a passar per la mateixa fila de pedres. Quan afinà sa rodona, se'n recordà des testament de son pare i tornà arrere per a posar altres pedres per a passar i evitar sa rodona. Tot seguit trobà es mateix ca i en Bernat agafà un tros de branca per si de cas. Quan es ca se li va afuar es va poder defensar amb sa branca i seguí es camí. Després, també va acabar a sa possessió de l'home pèl roig, i amb les mateixes condicions que es germà es va llogar.

El Primer dia, va encomanar-li de sembrar es sementer sense desfer es sacs. En Bernat va partir i un cop allà va fer es solcs, un forat davall des sacs i sense desfer-los va escampar sa

llavor. Quan sa criada li dugué es dinar amb ses condicions de no destapar l'olla ni la bóta de vi, ell els va fer un forat davall per on va treure es menjar i es vi, i ho va tornar ben espanyat.

En Bernat va fer la feina i va dinar sense rompre cap condició, però l'amo anava ben enfadat. Sa pròxima feina fou anar a dur llenya dreta, i la volia ben recta. En Bernat trescà totes ses terres, fins que va trobar un camp d'ametllers joves que es Roig havia sembrat feia dos anys. Es jovenet els va tallar tots i els va carregar a es carro. L'amo, quan el va veure aparèixer amb es ametllers se li va girar sa cara, però ell no volia desfer sa lloga.

Es pròxim dia sa feina va ser anar a cercar llenya torta, i en Bernat, tresca que tresca, va acabar a ses vinyes de l'amo i arrabassà tots es ceps de l'anyada. Ben torta que era, però quan l'amo ho va veure sa cara si que li quedà girada. Es proper dia, li manà guardar ses ovelles i que mentre havia de fer una paret per acabar de tancar es tros de terra. Ho havia d'acabar es migdia i acostar-se ses pedres, que havien de ser blanques i negres. En Bernat, en vista que no tenia temps, començà a matar ovelles, que eren blanques i negres, i les col·locà fent paret. Allò va acabar amb sa paciència de l'home, que després de perdre es ametllers, ses vinyes i ses ovelles ja no sabia com fer-ho per desllogar-lo sense haver-se de desfer s'esquena.

El dia següent l'envià amb es porcs i ses egos a sa muntanya a viure amb un gegant amic seu per guardar-les. Pel camí, agafà una perdiu, una pedra de calç viva i un barrobí de fusta. Un cop allà visqué amb es gegant. En Bernat sempre cercava de provar-se amb es gegant i aquest accedia. Es provaren a tirar enfora i ell tirà sa perdiu, que amb el vol va parèixer tirava una pedra molt lluny. També es provaren a fer miques una pedra amb un cop, i ell va treure sa pedra de calç i la va escapolar. Es provaren fins que en Bernat va treure des solc a es gegant fent-li acabar sa paciència.

Es gegant li diu que se'n vagi, i en Bernat es queda tots es porcs perquè diu que es seus estan marcats amb ses orelles "pàndoles", com tenen tots els porcs. De camí, el gegant se'n refà i ell ho veu. S'atura a un pastor i li diu que li pegui trinxetada a sa butza per a poder anar més lleuger, i li pega deixant caure es budells que havia tret d'un porc i que s'havia posat dins sa camiseta. Quan es gegant demana al pastor si ha vist un home amb porcs i egos, li conta sa feta i es gegant li demana el mateix per anar més lleuger i, per tant, acaba morint.

Finalment, va vendre es porcs i va quedar-se ses coves, per fer-li creure a l'amo que els porcs estaven enterrats a dins es fang i quan les estirava li deia que els havia romput sa cova i que ja no els trauien. Aquell home, sense paciència i cansat d'en Bernat acabà per desllogar-se i li

tragueren “s’aixinguer”, per la qual cosa va morir i en Bernat i es criats visqueren a sa possessió.

A partir d’aquestes tres rondalles, treballarem el nostre objectiu de dur-les a l’escola per millorar les competències de la llengua catalana, fent incís a la superació de proves a través de l’enginy, on farem veure als nins que la força no ho és tot alhora de superar els entrebancs que ens posa la vida. D’aquesta manera pretenem que els nins vegin la importància de pensar per fer les coses i de preveure el què pot passar. També fer-los veure que a la vida dóna més bons resultats fer les coses amb intel·ligència i vivor que no a les males i amb intimidació.

També, els mostrarem la importància del gegant a la rondallística, ja que és un personatge al qual se li atribueix molt força, podent explicar alguns fenòmens llegendaris sense haver de recórrer a elements màgics. Així, s’ha convertit en un agressor, fort i sense intel·ligència al qual se’l pot vèncer aprofitant-se de la seva estupidesa. Aquest símbol dóna la possibilitat de crear històries amb aspectes inusuals o poder donar explicacions a fets de la nostra cultura que no en tenen o no en tenien un temps, sense haver de recórrer a la màgia, i s’utilitzava la figura del gegant com a responsable d’aquets esdeveniments que la força humana no pot realitzar però si una força sobrehumana. A més, com que les històries sempre eren contades pels humans, el gegant sempre era mostrat com a ésser diferent, ocupant el paper de l’agressor i sent el dolent de la rondalla.

Destacarem el fet de que l’agressor d’aquesta tipologia no sempre és un gegant, com veurem a la rondalla de “*Guardau-vos de pedra redona, de ca qui no lladra i d’homo roig*”, tot i que l’agressor segueix essent un personatge dotat amb molta força i no massa llest. Tot i no ser un gegant, l’agressor és un personatge fort i sense tenir molta força intel·lectual, encara que sigui un dimoni o un altre tipus de personatge que no es un gegant, la temàtica de superació de proves amb enginy davant un agressor poderós ens du a parlar de la mateixa tipologia.

5. Proposta Didàctica

5.1. Context i justificació

Aquesta unitat didàctica va destinada a un curs de 3r cicle, més concretament, a un curs de 5è de primària del CEIP Jaume Vidal i Alcover, de Manacor. Entre aquets alumnes als qual va

destinada aquesta unitat didàctica, hi trobem 14 alumnes de famílies mallorquines, 5 de famílies espanyoles i 4 de procedència estrangera.

La proposta didàctica està dissenyada per a realitzar-la a l'àrea de llengua catalana, tot i que les rondalles donen la possibilitat d'ensenyar també altres aspectes del currículum de les Illes Balears.

A través de les rondalles, podem treballar la literatura pròpia de la nostra terra i aprofitar que alguns alumnes ja en tinguin coneixements previs com alguna rondalla que els hagin contat (pares, padrins o altres mestres) i així mostrar-ho als alumnes estrangers per a que coneguin millor la nostra literatura popular.

A més de treballar la nostra llengua, a través de la literatura popular, farem feina amb la temàtica del gegant beneït a fi de fer reflexionar als nins que l'enginy és més efectiu que la força bruta, donant-los a conèixer un seguit de rondalles per a que en siguin conscients.

El que volem amb aquesta unitat didàctica es que els alumnes gaudeixin amb les rondalles, unes narracions que ja feren gaudir als seus pares i padrins, fomentant la interacció de les famílies a l'escola. Volem que aquest gust s'estengui amb el plaer de la lectura, l'escriptura i les representacions, treballant les competències de la llengua catalana de forma lúdica, i no com a continguts teòrics a haver d'aprendre. D'aquesta manera els nins podran impregnar-se d'allò que més els agradi, esperant que aquets coneixements siguin molts.

Un altre aspecte amb el qual volem fer incís, és el tema del gegant com a personatge agressor, un personatge molt present en les narracions populars de la nostra cultura.

5.2. Objectius

Aquesta unitat didàctica consta d'objectius específics, a més d'objectius extrets del currículum, encaminats a dur als alumnes una gran quantitat d'aprenentatges que els permetin ampliar els seus coneixements a través de la llengua pròpia i la literatura popular.

Tenim els objectius específics, que elaborem per a posar-nos metes a assolir en acabar la unitat, que ens serviran per a tenir un punt d'arribada cap a on volem anar. Aquets objectius específics són:

- Conèixer les rondalles i la importància que tenen dins la literatura popular.
- Treballar vocabulari propi de la cultura popular.

- Saber els diferents tipus de rondalles i les seves característiques
- Conèixer rondalles de tipologia del gegant beneit.
- Promoure la lectura de rondalles a les aules.
- Transmetre ensenyaments morals i valors de forma entretinguda.
- Fomentar la creativitat d'històries.
- Saber contar una rondalla.
- Treballar amb els companys amb un objectiu comú.
- Representar una rondalla a partir de situacions pròpies.
- Fomentar l'estimació cap a la nostra cultura i la nostra llengua.

Els objectius generals, extrets del currículum de les Illes Balears i que es treballen en major o menor mesura en aquesta unitat, són:

1. Fer ús de la llengua per participar en diverses situacions comunicatives de l'activitat social i cultural, activament i de manera adequada, aplicant les estratègies, habilitats i normes bàsiques de comunicació i adoptant una actitud respectuosa i de cooperació, per prendre consciència dels propis sentiments i idees i per controlar la pròpia conducta.
2. Comprendre discursos orals i escrits que es presenten en l'àmbit escolar i en el context social i cultural pròxim, i analitzar-los amb sentit crític.
3. Utilitzar els coneixements sobre la llengua per expressar-se per escrit amb correcció i cuidar l'estructura del text, els aspectes normatius, la cal·ligrafia, l'ordre i la netedat; per parlar de manera adequada, coherent i correcta, i per comprendre textos orals i escrits.
4. Usar de manera eficaç les destreses i habilitats bàsiques de la llengua (escoltar, parlar, llegir i escriure) com a instruments d'aprenentatge, recerca, recollida i processament d'informació, així com per escriure textos propis de l'àmbit escolar.
5. Expressar-se oralment i per escrit, en diferents suports, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, segons l'edat, en diverses situacions i contextos de l'àmbit acadèmic, social i cultural, per satisfer les necessitats de comunicació i desenvolupar la creativitat, el respecte i l'estètica en l'ús personal del llenguatge.
6. Llegir amb fluïdesa i entonació correctes diferents tipus de text adequats a l'edat i utilitzar la lectura com a font per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.

7. Conèixer, respectar i interessar-se per la diversitat lingüística de la nostra comunitat autònoma i de la societat en general, entendre-la com a fet cultural enriquidor i integrador i prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada vegada més global.

8. Utilitzar la lectura com a font de plaer, aprenentatge i enriquiment personal, fer ús de la biblioteca d'aula i de centre per fomentar l'hàbit lector i apreciar el valor dels diferents textos de la tradició literària.

9. Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats quant a temàtica i complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions formals específiques del llenguatge literari.

10. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació de manera eficient i responsable per cercar i tractar la informació, per interpretar i valorar diferents opinions, entenent-les com a recurs per a l'aprenentatge tant individual com col·laboratiu que s'ha de fomentar.

11. Reflexionar sobre la llengua i el seu ús en els diferents contextos socials per evitar els estereotips lingüístics, les discriminacions i els prejudicis per raó de classe, raça, gènere o creença.

12. Utilitzar els diversos tipus d'escrits mitjançant els quals es produeix la comunicació amb les institucions públiques o privades, en situacions relacionades amb l'escola i la seva activitat.

13. Posar en pràctica diferents estratègies i hàbits de treball que afavoreixin la feina tant individual com en grup, així com col·laborar activament, amb respecte i responsabilitat en la dinàmica de grup.

5.3. Continguts

Com amb els objectius, podem diferenciar els continguts que treballarem en aquesta unitat didàctica en dos grups. Per una banda, trobem els continguts específics i, per una altra, veurem que també es tracten continguts que han estat extrets del Currículum d'Educació Primària de les Illes Balears, concretament del tercer cicle, al qual es dirigeix la meva tasca.

Continguts específics de la unitat didàctica:

- Lectura de rondalles.

- Resum oral i escrit d'una rondalla.
- Característiques de les rondalles i dels seus elements, com ara els personatges.
- Identificació de les tres parts d'una rondalla (plantejament, nus i desenllaç).
- Rondalles populars de les Illes Balears.
- Rondalles de Mossèn Alcover
- Rondalles de gegant beneit
- El gegant com a agressor en la rondallística.

En referència al currículum de Primària, es treballaran els següents continguts:

Bloc 1. Comunicació oral: Parlar, escoltar i convector

- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives de relació social especialment destinades a afavorir la convivència (debats, exposicions, converses, expressions espontànies, discussions, assemblees, narracions orals, entrevistes, etc.).
- Producció de textos orals, en diferents situacions i per a diferents finalitats: narracions, diàlegs, col·loquis, debats, dramatitzacions, recitacions, exposicions, presentacions, descripcions, planificació d'experiències de treball en grup, argumentacions, etc., cuidant les característiques formals, estructurals i de contingut de les diferents tipologies de textos orals i aplicant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.
- Utilització de documents impresos i recursos audiovisuals o digitals per obtenir, seleccionar i relacionar, amb una autonomia progressiva, informacions rellevants per ampliar els aprenentatges (identificació, classificació, comparació).
- Comprensió i valoració dels diferents tipus de text oral, pròxims a la vida quotidiana dels infants, en diferents suports, captant-ne el sentit global i la idea principal. Textos orals procedents dels mitjans de comunicació i Internet. Textos orals amb sentit irònic, de dobles sentits. Textos de la tradició oral de les Illes Balears
- Escolta i reproducció de textos i jocs lingüístics o de tradició oral de la literatura de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i memorització d'alguns d'aquests textos o jocs.

- Dramatització i representació de textos senzills mostrant interès per participar en les dinàmiques de grup, adequant l'entonació, el ritme i el volum a les característiques del text.

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure

- Lectura de textos presentats en qualsevol suport, mostrant interès i gust. Pla lector.
- Lectura personal, silenciosa, en veu alta, guiada i expressiva de diferents tipus de text i en qualsevol suport.

Bloc 3. Comunicació escrita: escriure

- Composició de diferents tipus de text, segons la intenció comunicativa. Característiques de la lingüística textual.

Bloc 4. Coneixement de la llengua

- Ús adequat de la terminologia gramatical i lingüística. Estructures bàsiques de la llengua: tipus de text i estructura pròpia (narració, descripció, exposició), enunciats (declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu).
- Ús correcte de les normes ortogràfiques bàsiques i de puntuació.
- Coneixement de la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar. Les llengües oficials de les Illes Balears, les llengües de l'Estat espanyol. Varietats dialectals i llengua estàndard. Situació sociolingüística.

Bloc 5. Educació literària.

- El text literari com a font de comunicació i aprenentatge, de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures, i com a mitjà d'organització i de resolució de problemes de la vida quotidiana.
- Textos literaris i no literaris. Literatura de les Illes Balears. El llenguatge literari i els recursos literaris. Els gèneres literaris: narrativa (conte i novel·la), poesia (síl·labes dels versos, rima, versos i estrofes) i teatre (personatges, acotacions, actes i escenes). Tipus de narrador. Altres gèneres literaris.
- Ús dels recursos de la biblioteca de l'aula i del centre, incloent-hi documents audiovisuals, com a mitjà d'aproximació a la literatura pròpia i general, com a font d'informació i plaer.

- Textos propis de la tradició literària popular: textos de tradició oral (llegendes, rondalles, cançons populars, contes, etc.). Textos de gènere narratiu (contes, biografies, autobiografies, novel·la realista, d'aventures, de misteri, de ciència-ficció, de fantasia). Textos d'altres gèneres (teatre, poesia) adequats als interessos infantils.
- Diferents tipus de lectura amb obres i textos literaris adequats a l'edat i als interessos dels alumnes: lectura silenciosa, en veu alta, expressiva, etc.
- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics, adequats a l'edat, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten aquests textos.
- Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.

5.4. Competències

La finalitat d'aquesta unitat didàctica és proporcionar a l'alumne mecanismes i eines per accedir a uns coneixements que contribueixin al desenvolupament de les competències bàsiques pròpies del nostre Currículum. A continuació, doncs, podem veure com es desenvoluparan cadascuna de les vuit competències.

Competència en comunicació lingüística

- Llegir rondalles populars de manera expressiva.
- Contar oralment en grup una rondalla.
- Gaudir de la lectura de les rondalles.
- Crear un text a partir d'unes pautes
- Representar una rondalla davant un públic.

Competència per aprendre a aprendre

- Cercar informació sobre les rondalles
- Conèixer les pròpies capacitats per potenciar-les.
- Debats en grup per construir una opinió conjunta

Competència social i ciutadana

- Practicar el diàleg per expressar les pròpies idees i escoltar les idees dels altres membres en el treball en grup.
- Observar i aprendre dels companys en les diferents activitats

Autonomia i iniciativa personal

- Ser autocrítics i acceptar les crítiques de la feina feta (emplenar la graella)
- Donar idees creatives al grup.

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

- Representar una rondalla davant un públic.
- Crear una rondalla a partir de diferents situacions.

Competència cultural i artística

- Treballar amb rondalles
- Representar una rondalla

5.5. Materials i recursos

En la nostra unitat, necessitarem el material d'aula (paper, bolígraf, etc.) a fi de poder treballar les diferents activitats proposades.

A més, necessitarem els Toms IV, XVI i XVII de l'*Aplec de rondalles mallorquines de Jordi des Racó*, on trobem les tres rondalles que treballarem.

Finalment, necessitarem material de vestuari i decoració que duguin els grups per a la representació de la seva obra.

5.6. Metodologia

Per a elaborar aquesta unitat didàctica, he volgut que els alumnes tinguin el paper més important, fent-los participar alhora de decidir anar cap a una direcció o una altre.

Per tant, treballarem força amb activitats obertes, de les que agafarem allò destacable del que en resulti per tal d'aprofitar-ho alhora de treure conclusions i proposar noves activitats. Així, de les idees sobre el tema i de les propostes que sorgeixin, en resultaran la base de les noves

activitats a realitzar i de les explicacions donades per a que tinguin nous aprenentatges, es a dir, en la nostra unitat didàctica predominarà l'aprenentatge significatiu, treballant de forma cooperativa amb grup i ajudant-se els uns als altres.

5.7. Desenvolupament de les activitats

Aquesta unitat didàctica es realitzarà repartint les activitats en 6 sessions de 50 minuts. Les sis sessions s'aplicaran a l'aula de la següent manera:

Sessió 1:

- Què són les rondalles?
- Origen
- Característiques de les Rondalles.
- Cercar informació

Amb aquesta estructura, introduïrem la unitat didàctica amb forma de pluja d'idees, fent de moderador i demanant als alumnes preguntes sobre el tema amb la intenció que la informació vagi sortint a partir de les seves aportacions. Així, centrarem l'atenció dels alumnes i construiran el seu concepte sobre que són les rondalles, com sorgiren i les característiques més importants. Per acabar, per al proper dia, els demanarem que demanin informació als seus familiars de manera que contrastin allò que ha sortit a la classe amb el que puguin esbrinar de pares, padrins i altres familiars.

Sessió 2:

- Pluja d'idees de la informació trobada
- Estructurar la informació i treure conclusions
- Tipus de Rondalles
- Rondalles o recopilacions conegudes
- *Aplec de Rondalles mallorquines de Jordi des Racó*

En aquesta sessió, començarem amb l'aportació dels alumnes sobre allò que han après i aquells detalls sobre les rondalles que puguin ser enriquidors per als companys. Hem de tenir

cura de no anar per allò on no interessa, com alumnes que contin anècdotes que no són rellevants que ens menjaran el temps de la sessió. A més, un cop extretes les conclusions a partir de tot allò que s'ha aportat nou, intentarem que extreguin els diferents tipus de rondalles, en el cas que no hagin sortit abans amb la recerca d'informació. Per acabar, entrarem a parlar de l'aplec de Mossèn Alcover, que segur que ja s'haurà anomenat, fent una breu passada per la seva biografia per a conèixer qui era i explicar com s'elaborà aquest aplec, una història que ajudarà als nins a no confondre Alcover com a autor de les rondalles.

Sessió 3:

- Lectura *En joanet i es gigant* i *Un geperut i es gigant*.

- Extreure de quina tipologia són.

Farem una lectura amb grup de dues de les rondalles amb les que treballem, *En joanet i es gigant* i *Un geperut i es gigant*. Per fer-ho, podem imprimir les rondalles i que cada alumne, o per parelles, en tingui una còpia per llegir quan sigui el seu torn. El mètode serà que cada alumne surti davant la classe i llegeixi en veu alta per als companys, o bé, dir als nins que demanin els toms XVI i IV de l'Aplec d'Alcover a fi de fer una lectura amb les rondalles originals. Un cop acabada la lectura, en que els nins hauran llegit per torns en veu alta, demanarem opinió sobre la rondalla, amb la intenció que surti de quina tipologia són. En cas que no s'arribi a aquest punt, serà el mestre qui ho demanarà. La sessió, anava pensada a treballar aquesta tipologia amb la lectura recent, però en la pràctica de la unitat la lectura ha resultat molt lenta, per la qual cosa he rectificat les sessions modificant-ne el repartiment d'activitats.

Sessió 4:

- Treballar tipologia de gegant beneit

- Per grups, debatre sobre les temàtiques exposades.

- Per a casa, lectura de *Guardau-vos de pedra rodona, de ca qui no lladra i d'home roig* i redacció de situació de pacte.

Una vegada refresquem allò extret l'anterior dia de la tipologia del gegant beneit, aprofundirem un poc en aquest àmbit, encaminant-nos a treballar la figura del gegant com a agressor en les rondalles i, també, la superació de proves a través de l'enginy, fent grups

reduïts on hauran de debatre sobre els temes per a compartir-ho, després, amb la resta de la classe. Amb allò que en surti, en farem una posada en comú a mode de conclusions extretes, i afegirem el que el mestre cregui que pot incrementar més l'aprenentatge. Finalment, per a casa i donant-los temps suficient, els encarregarem la lectura de *Guardau-vos de pedra rodona, de ca qui no lladra i d'home roig*, una lectura més llarga però molt entretinguda, que farà gaudir als alumnes. Finalment, un cop hagin fet la lectura, hauran de redactar un text on es trobin en una situació de rondalla de tipus del gegant beneit, en la qual ells siguin els protagonistes i es trobin amb un gegant que els proposa un pacte que hauran de superar amb enginy.

Sessió 5:

- Explicar la situació pròpia davant la classe (exposició oral)
- Extreure les conclusions a partir d'allò exposat
- Fer grups de 4, a partir de les seves situacions inventades on superen les proves del gegant, crear una rondalla i representar-la a la classe.

Realitzarem la correcció dels textos a través d'una exposició oral en la qual els alumnes contaràn la situació inventada amb el gegant davant els companys. A partir de totes les situacions, extraurem aquelles conclusions destacables, com repeticions en l'estructura del pacte, situacions que es donin en moltes de les redaccions o altres aspectes destacables. Finalment, per grups de 4, hauran de muntar una breu història a partir de les quatre situacions, amb l'objectiu de representar-ho el proper dia davant els companys. Se'ls ajudarà amb idees de com connectar-ho i donant instruccions que els puguin inspirar per a treure idees per a la representació.

Sessió 6:

- Representacions.
- Conclusions.

Per concloure, en la darrera sessió, es duran a terme les representacions en les quals els nins demostraran les seves facultats interpretatives. A més, els espectadors hauran d'omplir una fitxa, com la del tutor, per a avaluar als companys. D'aquesta manera, els alumnes aprendran a valorar el treball dels companys i a ser crítics amb el que veuen, ja siguin aspectes positius o

negatius. Per a acabar, farem una conclusió del tema en que destacarem allò que pensem sigui més important.

5.8. Avaluació

En aquesta unitat didàctica, l'avaluació serà contínua, ja que valorarem als alumnes en cada activitat que realitzem. Cal destacar que aquesta unitat no té prova escrita en forma d'examen, sinó que volem que els nins s'impregnin el màxim possible d'una part de la nostra cultura mentre treballen les rondalles sense que vegin aquestes com a matèria teòrica a estudiar.

Així, segons les diferents activitats proposades, avaluarem a partir del quadre següent:

Nom:					
	Insuficient	Suficient	Bé	Notable	Excel·lent
<u>Recerca d'informació:</u> Informació extreta a partir de pares, padrins i internet ajustada al que cercàvem					
<u>Lectura:</u> llegeix de manera contínua i atenent a les puntuacions					
<u>Creativitat:</u> elaboració d'una situació que respecte els principis de la rondalla de gegant beneit					
<u>Expressió oral:</u> parla de forma clara, amb to adequat, sense barbarismes i amb una bona comunicació no verbal					
<u>Expressió corporal:</u> bona cohesió de les diferents situacions unides, parlar de forma adequada i respectant els principis d'actuació en públic					

<u>Treball en equip</u> : Cooperar de forma activa en cada una de les activitats en grup					
<u>Participació</u> : aportar idees i posar en comú allò extret en cada una de les activitats					
<u>Comportament</u> : tenir cura del material i tenir una actitud adequada per a cada activitat					
NOTA:					

5.9. Conclusions de la unitat didàctica duta a la pràctica

Un cop acabada la unitat didàctica la vaig dur a la pràctica al centre esmentat, el CEIP Jaume Vidal. Per temes de temps, no vaig poder implantar-la al complet ja que a final de curs era impossible agafar 6 sessions. El que vaig fer va ser apartar les activitats de representar l'obra i d'exposar davant els companys, que són les que duen més temps. A més, els debats en grup es van modificar per un debat general. Per tant, de les 4 primeres sessions (que eren 3 abans de dur-ho a la pràctica però l'experiència m'ha dut a veure que no eren suficients) en vaig preparar dues, que era el que se m'havia deixat a l'escola. Així, vaig realitzar les dues sessions consecutives, fent la introducció de les rondalles com en la sessió primera però fent-ho breu, vaig suprimir cercar informació dels familiars i la conseqüent posada en comú per seguir amb els tipus de rondalla. A continuació férem la lectura de la rondalla *En Joanet i es gigant*, sortint un darrera l'altre a llegir mitja pàgina davant els companys i, per falta de temps deixarem la de *Un geperut i un gigant* i passarem al debat sobre els aspectes de la tipologia del gegant beneit, com són el gegant com a agressor i la superació de proves a través de l'astúcia. Finalment, els vaig encarregar la redacció de la situació d'ells amb el gegant, amb uns resultats més que interessants.

A més de no poder dur a terme la unitat al complet, em vaig trobar amb altres dificultats. La primera va ser que els nins, en parlar sobre les rondalles, començaren a participar molt i demanar el torn de paraula, però les aportacions no eren, la majoria, per a incrementar els continguts sobre el tema sinó que eren anècdotes o altres aspectes irrellevants. A més, no vaig preveure en la dificultat de la lectura de l'Aplec de Mossèn Alcover, fet que suposà que la

lectura va esdevenir lenta i travada, i difícil d'entendre pel vocabulari antic i la redacció complicada. Hagués estat més satisfactori dur la versió per a nins que hi ha de les rondalles. Això suposà que el temps se'ns fes curt, per tant, vaig haver d'improvisar llevant la segona lectura, més curta però molt interessant, i vàrem passar al debat sobre la tipologia del gegant beneit, tot i que les seves aportacions no foren molt riques des del punt que m'havia plantejat.

El que em va sorprendre positivament, va ser que tenien gran coneixement sobre les rondalles, sabent les seves característiques, com que són anònimes i que es transmetien de generació en generació, i també sabien molt d'Antoni Maria Alcover, fet que em va demostrar que ho havien treballat. També aprengueren molt de vocabulari, ja que amb la lectura complicada els anava dient què era cada paraula que no entenien, a més de fer un breu resum d'allò llegit en cada canvi de lector amb la intenció que no perdessin el fil de la rondalla.

De les redaccions realitzades pels alumnes he trobat tot tipus de narracions. Hi havia textos que pareixien fragments de les rondalles, amb introduccions (Això era i no era...) i conclusions (i encara són vius si no són morts) típiques de les rondalles d'Alcover. També, com és de costum a primària, hi havia textos que no tenien res a veure amb allò que havíem fet, alumnes que no sabien sobre que havia de ser el text i altres que parlen de gegant sense haver-hi cap tipus de conflicte. Sorprèn, també, fins a quin punt són capaços d'arribar alguns alumnes, ja que incloent elements difícils d'entendre, que pensava no arribarien a assumir, vaig veure que els tenen molt clars. En l'apartat d'annexes, he introduït una recopilació dels escrits fets pels alumnes, de manera que els lectors del treball els puguin veure. A més, vull fer partícips del treball als nins, que m'han ajudat en l'elaboració d'aquest contribuint amb el bon comportament durant la posada en pràctica de la unitat i també amb els escrits realitzats. Hi són tots, ja que no he volgut excloure'n cap, tot i que alguns no tenen cap relació amb el que treballàvem, un aspecte a revisar i analitzar per veure si es podria millorar canviant la forma de fer de les activitats.

6. Bibliografia

ANTONI MARIA ALCOVER SUREDA. *Aplec de Rondaies Mallorquines d'En Jordi d'Es Recó*. Palma de Mallorca: Ed. Moll.

BASSA, RAMON. *Tris-Tras: Les rondalles a l'escola*. Barcelona. Ed. Moll

GRIMALT, J. A.: "La catalogació de les rondalles de Mossèn Alcover com a introducció a llur estudi" dins Randa 7, Barcelona, 1978

JASSÓ GARAU, V. I TORRENS VALLORI, C. *L'entorn natural i el medi cultural a les rondalles mallorquines*. Palma de Mallorca: Ed. Moll.

JASSÓ GARAU, V. I TORRENS VALLORI, C. *Les rondaies mallorquines: identitat i etnografia*. Palma de Mallorca. Ed. Lleonard Muntaner.

ORIOL CARRAZO, C. *Introducció a l'etnopoètica. Teoria i formes del folklore en la cultura catalana*. Valls. 2002. Ed. Cossetània edicions.

UTHER, HANS-JÖRK. *The types of International Folktales. A classification and bibliography*. Academia Scientiarum Fennica

VALRIU LLINÀS, C. *Les rondalles a l'escola o la màgia de la cultura popular* Maina 1980, Vol. 1, p. 15.

VALRIU LLINÀS, C. *Les rondalles, transmissores d'una ideologia reaccionària o subversiva?* Revista de l'Alguer 6, Sardenya (Itàlia), 1995.

VALRIU LLINÀS, C. (1998) *Influència de les rondalles en la literatura infantil i juvenil catalana actual*. Espanya: Ed. Moll.

VALRIU, C: "La rondalla" dins Tradicionari. Enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya, volum 7 La narrativa popular, Barcelona 2007

Webgrafia

Cercador de la rondalla catalana. Recuperat Abril de 2015: <http://rondcat.arxiudefolklore.cat/>

Currículum E.P. Llengua Catalana i Castellana de les Illes Balears. Consultat el dia 15 de maig de 2014, de: http://weib.caib.es/Normativa/Curriculum_IB/educacio_primaria_.htm

Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura. Competències Bàsiques Illes Balears. Recuperat el 15 de maig de 2012, de: <http://cbib.caib.es/index.php>

INSTITUCIÓ ALCOVER. Recuperat el dia 6 d'abril de 2015:
<http://www.institucioalcover.org/>

Rondalles mallorquines. Aplicació didàctica. Recuperat el dia 20 d'abril de 2015:
<http://rondallesc.blogspot.com.es/p/activitat-6.html>

Valriu, Caterina. Recuperat 5 d'Abril de 2015:

<http://www.valriu.com/>

ANNEXES

Així era i no era, una nina que de nom era Mercè. Feia poc havia perdut els seus pares, que tots dos es varen morir d'una malaltia.

Na Mercè encara era petita i no tenia edat per anar a fer feina, ja havia acabat totes les monedes que els seus pares deixaren quant es moriren. Na Mercè ja no podia menjar i va sortir a correr mon, caminant, caminant, va arribar a una casa i va tocar a la porta toç toç.

Va obrir la porta un geganta i li va dir:

-Hola nineta, que fas per aquí?

-Vos venia a demanar un poc de menjar.

-Es clar que sí, va contestar la geganta

-Que poc quedar a dinar aquí?

-Sí, entra, entra i ajudem a posar la taula.

-D'acord, va contestar na Mercè, molt educadament.

De sobte, es va obrir la porta i entrà un gegant, que portava un cistell ple de verdures. Quant va veure na Mercè, el gegant va demanar a la geganta qui era aquella nina, que hi havia a la cuina posant la taula.

Es na Mercè i quedarà a dinar aquí amb nosaltres dos, perquè no té on anar, va contestar la geganta.

El gegant s'acosta a na Mercè i li va dir:

- Nineta, que no saps que les coses no es
consegueixen tant fàcilment?

T'ho hauràs de guanyar, abans de dinar m'hauràs
de llevar totes les herbes que tenc a l'hort i
si ho fas bé i depressa, tindràs un bon blat
de menjar, li diguè el gegant.

- Gegant, ja ho tenc tot set! diguè na Mercè.

- No m'ho crec, ara ho anirém a veure, contestà el
gegant.

- Que esta set o no? Diguè na Mercè.

- Si, idó ja pots venir a dinar.

- Moltes gràcies, jo ho puc ser quant volsieu a
n'aixó, si em donar un poquet de menjar.

Dit i set, na Mercè ajudava cada dia al gegant,
a ser totes les seines de l'hort i a la
nineta ja no va passar gana prs mai més!!!

El gegant Valeri em va dir que no em menjaria si jo aconseguia entrar a dins casa seva.

A casa seva les portes estaven tancades, i la xemeneia tenia joc i quasi totes les finestres estaven ben tancades, llevat d'una que jo hi podia passar la ma.

Quan vaig veure la finestra vaig passar la ma i vaig alçar el tancador per poder entrar.

Quan vaig entrar i el gegant em va veure va començar a dir paraulotes. Mentrestant jo vaig anar cap a cases ben bellas i content.

I encara som vius si no som morts.

Mimouna i la ~~pot~~ ellet

Aquesta era una nina anomenada Mimouna que la seva mare estava malalta i només se podia curar e l'aigua del mar Kanuchi. Un dia de calor la nina (atrevida i insegura) es va atreir ha anar a agafar e l'aigua, ja que ei varen contar històries tèrrífiques d'aquell lloc.

Quant ja ~~estigué~~ ^{estava} allà, es va trobar amb un gegant i li ^{va} dir:

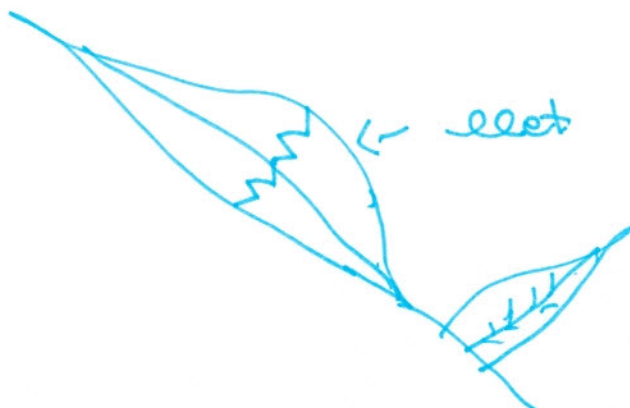
- Només pots agafar aquest aigua, agafant ellet d'alguna d'aquestes cses del bosc.

La nina va pensar molt i s'en va enrecordar que a l'escola ei varen dir que la ellet es troba en les fulles.

En meny d'un minut va agafar una fulla se va obrir i li va donar ellet.

Eel sorprenget, li va deixar passar i ella va agafar la ellet.

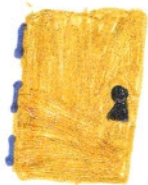
I la seva mare es va curar.

Nom = Chaïmae Mehdi

Curs = 5^èA

Data = 8/6/2015

Na Chaïmae i la proposta del gegant

- Un dia na Chaïmae volia salvar la seva germana, del gegant, però no varen discutir, lo que varen fer es que el gegant li va dir una proposta a na Chaïmae:

- Tindenta obrir la porta de caterra sense claus.

- Na Chaïmae va obrir la porta amb tota facilitat, perquè ja estava oberta.

- El gegant va tancar la porta amb clau i li va dir la mateixa proposta.

Na Chaïmae sempre seu un clip, va obrir el clip i es va obrir la porta.

- Després de que na Chaïmae obrís la porta, el gegant li va donar la seva germana.

Dilluns, 8 de juny de 2015

M'AGRADA EL DIAMANT

Això era i no era una nina enomenada Tonina que va trobar un diamant per sa basser enorme. Resulta que va pensar i pensar i pensar, fins que va veure una arqueòloga i la arqueòloga li va dir: -Deu ser una joia de qualque gegant. La nina es va quedar i el gegant li va dir que li dones; la nina no li va fer cas i el gegant digué: -Ho passare damunt un pis de 50 pisos perquè no ho puguis agafar.

I així ho va fer. La nina ja no sabia com agafar-lo i va decidir fer una escala de 50.698 escalons per arribar i hi va haver 3 hores per pujar les escales. Però bé que ho va fer perquè el gegant sen'adones compte ho va fer agafar i va baixar ràpidament fins que el gegant es va estar apunt de morir no sen va adonar compte que li havien agafat.

En aquell moment en Bernadet es sentia

extrany en aquells moments solia sortir

escapetjat de por. Però ara notava una

sensació de valentia. Just després va pegar un

bot i va sortir d'on ~~est~~ estava amagat.

El drac el va veure tot duna i va

dir - Maleït siguis, ara et manjaré -. Però en

Bernadet ben tranquil diu - Farem una prova que

consistirà en 1 minut anar el mes enfora

possible volant -. El drac va pensar ara

si que tendré sopar. I en Bernadet

recalant diu - la prova serà demà a les

dotze.

En Bernadet es va passar tot el vespre

pensant fins que va trobar la solució.

El dia següent a les dotze, el drac

va partir a volar. En tornar va dir

que havia arribat al puig veïnat.

Ara era el torn d' en Bernadet. El drac
3, 2, 1 i pam pedrada que li va pegar
en Bernadet i el cap d' un minut
el va despertar i li va dir que havia
arribat fins a la platja i que en
tornar se l' havia trobat així i el drac
no va tenir més remei que deixar-li
anar-se'n.

En Beneditet fa un pacte amb
el gegant i el gegant li diu

Quant es 10+10 i en beneditet
recorre tot el món per trobar
la resposta.

Després va tenir una fantàstica idea
tornare a recorre el món i

quan va entrar a casa seva es

va amagar i el gegant no va tornar
mai i el gegant el cercava i

no el va trobar mai.

EN JOAN I LA BRUÏXA

En Joan va anar al box a recuperar la seva corona, fins que es va trobar una bruïxa.

La bruïxa li va dir que si aconseguia dur-li un or sense anar - veïns d'altí, li donaria la seva corona i el deixaria anar a riure es quedaria amb ella per sempre.

En Joan es va donar compte que duria un or de peluche i li va dir a la bruïxa que ella no havia dit que l'or no podia ser de peluche. La bruïxa li va donar la seva corona i el va deixar anar, en Joan, content, se'n va anar al seu castell.

Jose Rodríguez

SITUACIÓ IMPOSSIBLE

Un ogre em demana:

- Vols llançar un disc?

- Sí!

Vaig contestar.

Me va demanar si volia fer una aposta.

- Per suposat

Vaig respondre jo.

Varem apostar 1 milió d'euros, i clar sabia que perdria
contra un ogre que tenia el triple de força, però...

va llançar el disc i ho va enviar fins a Sinen, i
jo, doncs ho vaig moure 15m. però li vaig dir:

- Me pesa molt el sol, podem anar a Sinen, que no
fa tanta calor?

- Sí, va respondre ell.

Un pic a Sinen va voler que el meu disc esteia men
enfara i perlotant vaig guanyar el milió d'euros.

FI

Situació

El gegant beneït dir: et posare una prova i si la consegues podràs treballar

En Pep dir: ok

Gegant - Hauras de capturar un pokemón i N'Arzeus el deu pokemón.

Pep → Pero és impossible i ademés no tenc res per capturar-lo.

Gegant - Te unes pokébolas per capturar-lo

Al cap d'un mesell de dies pensa: «Alomillar esta el vall de la v.»

Quant i va anar li dir en Pep -

Per favor Arzeus veina amb mi si no no puc viure.

Arzeus - D'acord pero des pres m'a nautre

de arxat al col pokémon, esteim?

Pen-Si.

Al can d'una estona arxivem i en Pen diu:

Gegant - l'he capturat.

Gegant - Molt be ara t'hauràs d'enfrontar
al meu Arzeus millorant genèticament.

comença la batalla:

Gegant - Rayo final

N'Arzeus es ceda amb corat.

Pen - Estocada final!!!

N'Arzeus mor.

Gegant - te pots quedar amb la casa.

Arzeus - he canviat d'idea, hem quedat amb tu.

Pen - OK

La promesa del gegant

Un home es va treballar amb un gegant que li va dir a l'home que a veure si podia rompre una pedra sense utilitzar les seves forces. I aquell home va trepitjar el feu i el gegant va trepitjar la pedra, i l'home va guanyar l'afestà d'el gegant, i la seva recompensa va ser que es va tornar un rei i que mai la seva família passaria ni ninguna pena.

En Rubén viva en un petit poble ell estava per el se centre a una petita casa tot sol.

Un bon dia en un home gros, gorsot i lletgarot va tocar a la porta den Rubén va tocar i en Rubén va goitar i va dir i tu qui ets, aquell home li va dir go some hen Ramgend i si no mobris la porta te arrancare un bras. En Rubén no li va quedar mes remei que oboir la porta. En Ramgend li va dir, si no vas a sarrar el llibre que hi ha a la casa del ca Federico i agafar el llibre que hi ha a la seva caseta ta llevara tot el que tens ah par cert en Federico es el ca mes rabios de tota la ciutat hi mira que hi ha cans

a naquesta crudad te acostes un poc i te rebasa el cap be hi doi dema vendre a sarrar el llibre. En Rubén va pensar hi pensar fins que va trobar la manera. En Federico cada dues hores el van a passejar en Rubén va anar a gafar lo quant era a passejar i quant va tornar aquell home era alla i quant el va veure el va gafar i sen va anar.

Català

Pedro

El gigant me va posar prova que
si d'una capsa sense obrir-la agafa
una poma me molleria però hi havia
una al·terre prorraca lluita amb ~~el~~ ell
però era molt saçil i la que era
tan (gordo) i tant lent.

Vaig anar cap a ell i pam!!!
li vaig donar una bofetada que
se va desmallar.

Havia una vegada un jegan que va proposa
 fe mes probes, i si le conseguia totes li donarian
 10.00 euros. Se primera vadi fent que dona 10
 voltas en un minut i mig, despres fent que esta
 1 on minuts sense respira, fica un gol sense mirar,
 obri una porta, i a na en bicicleta 15 km. Despres va
 di quasi que les feria i va comenza. Sa primer la
 va fe ve. Li valen sorti totes menos una la de
 esta un minut sense respira. Para de conseguir 10.00 euros
 Va con sagui 9.000. El jegan va esta sobre li va di
 l'isfanta del 9.000! Li va dona 2.000 al seu para.
 Sa va compra un cotxe, una viciata, un mobil, una
 casa, un camp i ropa.

Les Bondaries: Alicia al país de les meravelles.

Alicia és una nena somicadora que s'imagina un món diferent on els animals que parlen, les persones són rases... és una nena que no té amics en el seu món real, perquè tot li sembla absurd i sempre està imaginant un món estrany, ella és gelosa i submergida en les seves fantasies, hi ha persones que són tan disperses com per exemple: un conill que mira el rellotge i té molta pressa (en realitat no sap on ha d'anar amb tanta pressa), un maix invisible que apareix i desapareix i que ho sap tot (però que en realitat li fa endevinalles), dos grans bessons que només saben jugar i separar-se, perquè no volen que entri ningú a l'altra banda del llac (però que en realitat són pesats), el barriater boing, que sempre està present el té i parlant amb un conill dispersat (boing) (però que en realitat fa trucs i no deixa xerrar a ningú) i finalment estan les dues reinas: la reina blanca i la reina dels corats (però que en realitat són germanes però que se cauen fatal). La reina blanca és bona i bonica, però en canvi la reina dels corats és llestia i mala molt petita amb el cap gegant i porta un exercit que són com cartes de la baraja. La Reina aquesta sempre mana com si fos una reina, capretora i quan col·lucí no li canvia el manden a tallar el cap.

Rondalla

Això era un príncep que va anar a cercar una princesa. Després de moltes setmanes va trobar una, però s'honpene li va dir al príncep: has de passar 3 proves:
1. Has de lluitar contra el drac i matarlo. 2. Fer el que vulgui la princesa durant una setmana. 3. Pujar a sa muntanya més alta del món i baixar amb paracaídas. Va superar totes les proves i es va casar.

Alba Santalucia Martín.

El gegant ^{cec} i benet

Un nin de 2 germanes i s'havia
de viage les germanes li demanaren

flors de França: El german va

a França i coneix una casa però

li cuisen: - Se cuient, hi ha gegants.

A la nit sent renous i va a
investigar veu, veu d'un gegant!

Li diu ~~estava~~ un altesa sordina.

A tu el posseire una protecció:

fes qualsevol cosa gran i

punxada i ja la torre infel.

Al dia següent li clava el ull.

i ja es cec i benet.

Fi